

BENZOSYRE

Fôringsforsøk med benzosyre i fjøs med restløsanlegg

«Veien fram til dagens driftsform med restløsanlegg har tidvis vært både krevende og kostbar. Men slik anlegget fremstår i dag, er vi overbevist om at dette er riktig for oss» - forteller **Geir Olsen** mens «driftssjefen» (kona **Anne**) nikker bekreftende.

«Når godt nok ikke er godt nok.»

Her kommer e forklarende billedtekst dette er kun en

Dette er langt på vei historien om et ektepar som er slik «skrudd sammen» at godt nok ikke er godt nok. Helt fra de startet opp med produksjon av slaktegris har de vært på jakt etter forbedringer av driften. Hovedmålet har vært å få til en best mulig kombinasjon av lønnsomhet og dyrevelferd. Men for å foreta de rette forbedringene må du sitte inne med svært gode og detaljerte kunnskaper om hver eneste innsatsfaktor i driften. De gode løsningene/forbedringene ligger ofte i detaljene. Det var denne typen holdninger som gjorde at Fiskå Mølle valgte å bruke gården som «forsøkshus for slaktegris»; et godt samarbeid med et vitebegjærlig ektepar som er nøye med stell av gris, renhold og registrering.

Restløslegg består av en friskvannstank, en blandetank og en brukt vannstank.

Godt innsyn i rørstrenger i hele anlegget

Det begynte med sauer Gården på Efteland i Bjerkeim kommune ble overtatt av ekteparet i 1995. Den gang var gården, som så mange andre gårder i Bjerkeim kommune, en typisk sauegård. Driftsgrunnlaget var likevel ikke slik at det kunne forsvare at begge jobbet full tid på gården. Noe begge ønsket.

I 2007 brant sauefjøsset. Noe som avstedkom lange og grundige vurderinger med hensyn til videre satsing på dyr og hvilke dyreslag. Ved siden av å bygge opp sauefjøsset falt valget på slaktegris og i 2008 var byggingen

av nytt fjøs i gang. Før igangsettelse hadde de nøye drøftet hvorvidt de skulle satse på tørrfôr eller våtfôr og endte da med våtfôr. AK-Maskin tok seg av innredning og løsning.

- Det første året gikk greit etter de forventningene vi hadde, men etter hvert reagerte vi på at blandetanken ble skitten og vi konstaterte mugg og gjæring. Dette fikk en negativ påvirkning i magen på dyrene. I tillegg sank fôropptaket noen uker etter rengjøring. Vi bygget om tanken med flere dyser, økte frekvensen på vaskinger og gjorde det vi ble anbefalt for å opprettholde friskhet og smaklighet i

fôret. -Det ligger likevel alltid rester i tanken og det er nesten umulig å unngå gjæring,-forteller en engasjert Geir Olsen.-Vi tok kontakt med andre fagfolk og iverksatte ulike tiltak, bygde om slik at hele anlegget skulle bli lettere å rengjøre. Men uansett får du alltid en rest. Vi satset videre og det ble en ny ombygging. Bl.a. UV lys for å ta knekken på sopp og bakterier, desinfiserte oftere og endte opp med at nå kunne vi ikke gjøre mer, -sukker både Anne og Geir og fortsetter;- det var da idéen om restløslegg dukket opp.

BENZOSYRE

Ekteparet var i kontakt med andre bønder som hadde satset på restløslegg (bare noen få i Rogaland) og valget falt til slutt på et tysk Weda anlegg. - dette anlegget koster noe mer enn konkurrerende anlegg, men over tid synes det å bli mer lønnsomt, -forteller de og fortsetter,- anlegget ble ferdig montert i mars i år og samtidig begynte vi med fôringsforsøkene i samarbeid med Fiskå Mølle.

Grisene får biter av kvister som de tygger og gnager på. Dette reduserer bl.a. halebiting.

Bedre kvalitet på fôret og bedre hygiene

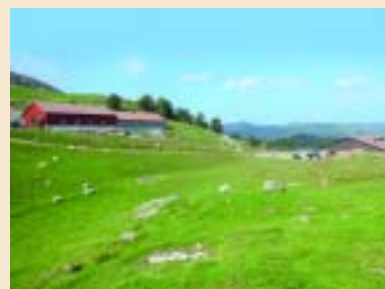
Utgangspunktet for Anne og Geir Olsens valg av restløslegg var deres erfaring med rester i det tradisjonelle våtfôringsanlegget som forringet fôr kvaliteten og smakligheten. Selv om de var på plass med å vaske anlegget med jevne mellomrom oppnådde de ikke ønskede resultater. Det unike med et restløslegg er at det vaskes og rengjøres fôringsanlegget, både tanker og rørsystem, automatisk etter hver fôring. Anlegget består av en friskvannstank, en blandetank og en bruktvannstank. Vannet som brukes til rengjøring samles i bruktvannstanken og tilsettes neste fôring. Et slikt system fungerer uten at det ligger restmengder i systemet. Vannet i rørstrengen er alltid rent både før og etter fôring.

- Vi er overbevist om at vi er på rett vei og det skal bli spennende å se utviklingen fremover. Men som sagt; foreløpig ser resultatene ut til å bli meget gode. Og for oss betyr det bedre lønnsomhet, - avslutter Anne og Geir Olsen

Bedre resultater med benzosyre

-Forsøkene med benzosyre ble iverksatt i mars i år. Og erfaringene så langt er svært lovende. Men i og med at forsøkene ikke har pågått så lenge har vi ikke lyst å gå ut med noen kategoriske påstander. De resultatene vi har bygger på 4 innsett. Vi har 4 avdelinger og hvert forsøk omfatter 300 dyr fordelt med 150 i hver avdeling. Fram til nå 2 forsøk – totalt 600 griser. Bortsett fra tilsetning av syre i fôret er alle andre innsatsfaktorer (variabler) helt like. Den ene gruppen har fått fôr tilsatt benzosyre, mens den andre har fått fôr tilsatt maursyre.

- De foreløpige resultatene viser at fôrforbruket er gått ned pr.kg tilvekst, dyrene vokser jevnere og vi har ingen halebiting. Dette kan vi dokumentere.

Gården til Anne og Geir Olsen på Efteland i Bjerkreim er på 2500 mål hvorav 250 mål er kulturbeite og 50 mål dyrking av gras. Ved siden av slaktegris med vanlig konsesjon (2100 dyr) består driften av 120 vinterfôra sauer og 7 ammekyr. Ekteparet understreker at det er viktig å få med at unge, selv om de har flyttet ut og en av dem driver gård et annet sted, hjelper til. Sammen med 2 andre bønder har de også ansatt en dyktig og positiv medarbeider fra Litauen.